

Onaangename verrassing bij bedrijfsverbreding

Agrarische ondernemers die een (nieuwe) verbredingstak beginnen, kunnen voor onaangename verrassingen komen te staan als de fiscus de nieuwe tak aanmerkt als de opstart van een nieuw bedrijf. Dat kan namelijk nogal wat financiële consequenties hebben.

TEKST: GEESJE ROTGERS

“Als een nevenactiviteit onvoldoende in het verlengde ligt van de agrarische onderneming én er wordt grond voor gebruikt, loopt de ondernemer het risico dat hij moet afrekenen over de meerwaarde van die grond”, vertelt Wim Overtoom, fiscaal jurist bij Flynth Adviseurs en Accountants. Volgens Overtoom is het soms niet gemakkelijk om te weten welke nevenactiviteit door de fiscus wel en niet wordt aangemerkt als onderdeel van de bestaande onderneming. “Kamperen bij de boer heeft een link met het agrarische bedrijf, mits het kleinschalig is. Maar als er vakantie-bungalows worden gebouwd, is de kans groot dat de fiscus dit zal aanmerken als een tweede onderneming. Ook boerengolf zal geen probleem opleveren. Maar als daar horec afaciliteiten bij komen, kan dat anders worden. Stem het plan van tevoren goed af met de fiscus”, adviseert Overtoom.

Praktijkcasus: golfbaan

Overtoom raakte een tijd geleden betrokken bij een zaak waarin een landbouwbedrijf met 54 hectare grond op ongeveer 16 hectare een golfbaan wilden aanleggen. Alle verseiste vergunningen werden verstrekt. Vervolgens werd de golfbaan aangelegd, het clubhuis gebouwd en de machine-berging gedeeltelijk verbouwd tot logies. Ook werd personeel aangenomen voor de exploitatie.

De nieuwe bedrijfsactiviteit leidde tot onverwachte problemen met de fiscus. In de aangifte inkomstenbelasting werd de exploitatie van de golfbaan aangemerkt als nevenactiviteit van het landbouwbedrijf: in de aangifte werd er dus van uitgegaan dat landbouwbedrijf en golfbaan één onderneming zijn. Tot zover niets aan de hand. Maar dan laat de Belastingdienst weten dat hiermee niet eens te zijn en stelt dat er

sprake is van twee afzonderlijke ondernemingen. De 16 hectare landbouwgrond is overgegaan van het landbouwbedrijf naar een andere onderneming: de golfbaan. Daarbij stelt de Belastingdienst dat die 16 hectare grond een niet-agrarische meerwaarde omvat en dat daar dus over afgerekend dient te worden. Er volgde een fiscale claim.

Het dispuut – of de golfbaan wel of niet moet worden aangemerkt als een aparte onderneming – wordt voorgelegd aan de rechtbank. De rechtbank is het eens met de Belastingdienst: hier is sprake van twee ondernemingen. Om landbouwbedrijf en golfbaan als één onderneming te kunnen zien, zou de golfbaan dienstbaar moeten zijn aan de feitelijke uitoefening van het landbouwbedrijf of zou er minimaal een bepaald verband tussen de beide activiteiten moeten zijn. En dat is naar het oordeel van de rechtbank hier niet het geval. Het landbouwbedrijf gaat in hoger beroep.

Gerechtshof scheidt duidelijkheid

Het gerechtshof komt tot dezelfde conclusie (het betreft hier twee ondernemingen), maar op basis van andere argumenten dan de fiscus en de rechtbank. Om te bepalen of hier sprake is van één of twee ondernemingen, zijn de aard, de wijze van organi-

satie en de relatieve omvang van de activiteiten maatgevend. Dat er voor beide activiteiten één administratie wordt bijgehouden en dat de resultaten in één jaarrekening zijn opgenomen, pleit volgens het gerechtshof vóór de gedachte dat het om één onderneming gaat. Het beschikbaar zijn van de landbouwgrond voor de exploitatie van de golfbaan pleit er ook voor om beide bedrijfstakken als één onderneming te zien, net als dat het onderhoud van landbouwgrond en golfbaan deels door dezelfde personen en met dezelfde machines wordt gedaan. Maar wat tégen het landbouwbedrijf pleit, is dat de investeringen in de nieuwe activiteit (aanleg golfbaan en bouw clubhuis) die van het landbouwbedrijf veruit hebben overtroffen. Dat geldt ook voor de exploitatie van de golfbaan en de gerealiseerde omzet. Volgens het gerechtshof is de golfbaan veruit de belangrijkste activiteit geworden en in dat geval is er sprake van het oprichten van een nieuwe onderneming. Overtoom: “Uit deze uitspraak kun je de lering trekken dat een nevenactiviteit het beste kleinschalig kan worden opgezet, om deze daarna langzaam uit te bouwen. Al is het niet aantrekkelijk om een golfbaan met één hole te beginnen, maar de gebouwen hadden later toegevoegd kunnen worden.”

FOTO: TWAN WIERWANS